UUTISET

Jonoa oli satoja metrejä, ja ihmiset repivät ravintolaketjun kanta-asiakaskortteja. **MTK:N TIEDOTUSPÄÄLLIKKÖ 1992 TIMO KAUNISTO**

VUOSI 2012

Irtisanomisia seurasi irtisanomisten perään

Vuosi 2011 oli irtisanomisten suhteen synkkä, mutta tämä vuosi jää historiaan kolme kertaa mustempana.

Maaseudun Tulevaisuuden omaa juttuarkistoa selatessa tuntuu, että tänä vuonna jokaisessa lehdessä on ollut uutinen joidenkin yt-neuvottelujen alkamisesta tai päättymisestä – irtisanomisiin.

Kevät vaikutti vielä rauhalliselta, mutta kesän jälkeen vauhti kiihtyi. Mikään toimiala ei säästynyt karsinnalta. Usein irtisanomista edelsi omistuksen vaihtuminen.

SAK:n keräämien tilastojen mukaan vuonna 2011 yt- eli yhteistoimintaneuvottelujen piiriin päätyi lähes 34 000 ihmistä. Yritykset ilmoittivat vähennystarpeekseen noin 10 000 työntekijää, ja heistä liki 7 400 ehdittiin irtisanoa vuoden 2011 aikana. Eniten työntekijöitä irtisanoivat Nokia, UPM ja Itella.

Tästä vuodesta tulee kuitenkin vielä paljon synkempi. Joulukuun puoliväliin mennessä yrityksiltä oli tullut yli 430 ilmoitusta lomautusten, irtisanomisten tai yt-neuvottelujen aloittamisesta.

Ennen joulua yt-neuvotteluihin oli joutunut jo yli 103 000 ihmistä ja heistä oli irtisanottu yli 15 000. Vähennystarve oli yritysten mukaan kuitenkin yli 22 000 työntekijää eli lopputili odotti vielä tuhansia.

Juuri ennen joulua lähes 300 ihmisen työn loppumisesta ehti ilmoittaa vielä konsulttiyhtiö Accenture, joka päätti lakkauttaa Nokialta hankkimansa toiminnan Oulussa.

Kallis joululahja tavoitti myös Myllykoski Paper -yhtiön irtisanomat 11 työntekijää, jotka vaativat korvausta laittomista potkuistaan. Tulos: yhdeksän miestä ja kaksi naista saivat vaatimiensa miljoonakorvausten sijaan lähes 120 000 euron laskun yhtiön oikeuskuluista.

Nokia jälleen ykkönen

Nokia ilmoitti tänä vuonna antavansa lähtöpassit 4 700 työntekijälleen muun muassa sulkemalla Salon tehtaan. Verkkoyhtiö Nokia Siemens Networksin vähennystarve oli lisäksi 1 200.

Puolustusvoimat kertoi vähentävänsä vuoteen 2015 mennessä 2 100 henkilöä ja Finnair karsivansa noin sata matkustamotyöntekijää.

Konepajakonserni Metso ilmoitti yli 4 000 suomalaisen yt-neuvotteluista. Tavoitteena oli 630 paperiteollisuutta palvelevan henkilön vähenemä.

UPM ilmoitti suunnittelevansa Kajaanin sahan sekä Heinolan ja Aureskosken tehtaiden sulkemista ja 275 henkilön vähentämistä. Vaneritehtaiden väkeä aiottiin lomauttaa useilla paikkakunnilla.

Stora Enso ilmoitti noin 600 työntekijän vähennyksistä eri puolilla Suomea ja lisäksi Ruotsissa, Puolassa, Unkarissa ja Espanjassa.

Kymmenien vähennyslistat olivat myös kartonginvalmistaja Premium Boardilla Juankoskella ja Metsä Groupilla Vilppulassa, Mäntässä, Espoossa, Tampereella, Ranskassa ja Saksassa.

Irtisanomisia odotettiin myös ruotsalaiselta SCA:ta Nokialla, Honkarakenteelta, Vapolta ja Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistykseltä.

Satojen säästölistat odottivat myös Ponssea, kuormainvalmistaja Cargotecia ja metsäkonevalmistaja John Deere Forestrya Joensuussa.

Eineksistä pankinjohtajiin

Raisio päätyi irtisanomaan 40, Saarioinen 164 henkilöä ja Atria yt-neuvotteli Kuopiossa. HK Scan keskitti Ruotsissa ja Tanskassa, ja Järvi-Suomen Portti yt-neuvotteli koko henkilöstön kanssa.

Leaf irtisanoo, koska Auran tehtaan tuotanto siirretään muualle Eurooppaan.

Kemira ilmoitti 250 työpaikan vähentämisestä Suomesta ja 600 muualta maailmasta.

Kesko aloitti 3 000:ta työntekijää koskevat yt-neuvottelut, jotka koskevat satojen työpaikkojen vähentämistä. SOK aloitti noin 730 työntekijää koskevat yt-neuvottelut.

Teräsyhtiö Rautaruukki ilmoitti vähentävänsä 250 työpaikkaa Raahessa ja Hämeenlinnassa, Outokumpu sata Torniossa ja valimoyhtiö Componenta 80 Pietarsaaressa. Tuulilasivalmistaja Pilkington lopettaa Ylöjärven-tehtaansa, yt-neuvotteluihin joutui 320 työntekijää.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK irtisanoo kahdeksan sulkemalla aluetoimistonsa Tampereelta, Turusta, Kuopiosta ja Oulusta.

OP-Pohjola ilmoitti 6 500 henkilöä koskevista yt-neuvotteluista ja jopa 700 työpaikan vähentämisestä ja vakuutusyhtiö Fennia vastaavasti kaikkien 1 100 työpaikan neuvotteluista ja 50 henkilön irtisanomisesta. Sampo Pankki neuvotteli 80–140 esimiehen vähentämisestä.

RONI LEHTI/LEHTIKUVA

Nokialla yli 25 vuotta työskennellyt Eija Kauppinen laski oman kynttilänsä Nokian Salon tehtaan portille elokuussa.

Lehtien sisältö yksipuolistuu

Tietotekniikkayritys Logica siirtyi kanadalaisomistukseen ja aikoi vähentää 250 työntekijää Suomessa. Ohjelmistoyhtiö Digia neuvotteli lähes sadan työntekijän irtisanomisista.

Satamaoperaattori Steveco ilmoitti irtisanovansa liki sata työntekijää Haminan satamasta, Tulikivi valmisteli 250:n lomauttamista Juuassa ja Suomussalmella ja Fiskars aikoi vähentää enintään 95 työntekijää Billnäsin tehtaalta.

Maalivalmistaja Tikkurila ilmoitti irtisanovansa 62 ja VR vähentävänsä 40 lipunmyynnistä.

Lehtien kustantamista tehostetaan, mikä merkitsee tarjonnan samankaltaistumista ympäri maan.

Alma Media ja Ilkka-Yhtymä ilmoittivat laajasta sisältöyhteistyöstä. Siihen on liittymässä myös Keskipohjanmaan Kirjapainon, Kalevan ja Turun Sanomia julkaisevan TS-Yhtymän sanomalehtiä.

Muun muassa Alma Media, Kaleva, TS-yhtymä ja Sanoma ilmoittivat tänä vuonna myös kymmeniä maakunta-, paikallis-, kaupunki- ja erikoislehtiä koskevista irtisanomisista.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Maaseudun Tulevaisuutta julkaisee Viestilehdet Oy, joka on MTK:n omistama kustannusyhtiö.

MTK laati ohjelmia ja teki kuluttajatyötä

Liittokokous kesäkuussa Savonlinnassa oli maa- ja metsätaloustuottajien keskusliiton MTK:n suurin järjestötapahtuma 2012.

Liittokokouksessa käsiteltiin järjestön yhteiskunnallisen vaikuttamisen, markkinavaikuttamisen ja järjestön kehittämisen asiakirjat. Sen mukaan tarkistetut asiakirjat hyväksyttiin MTK:n valtuuskunnassa syksyllä.

Yhteen koottuna ohjelmien nimi on Vihreää kasvua ja menestystä maalle.

Kuluttajatyössä urakkavuosi

MTK:n edunvalvontatyössä riitti kiirettä maatalouden kannattavuuskriisin, valtion budjettileikkausten, EU:n maatalousuudistuksen valmistelun ja sateisen kasvukauden takia.

Sen ohessa kuluttajatyö oli erityisen näkyvää 2012. Suurimman huomion sai syksyn tempaus, jossa ruokaa myytiin tuottajahintaan.

Huhtikuun lopussa MTK ja elintarviketyöläisten liitto SEL kampanjoivat kotimaisen ruuan ja selkeiden alkuperämerkintöjen puolesta 121 ison ruokakaupan edustalla. Samanlainen tempaus oli järjestetty edellisvuonnakin.

MTK ja Valio järjestivät laidunkauden alkamisesta yleisötilaisuuksia kesän alussa. Avoimet ovet -tapahtumia oli maatiloilla myös syksyllä.

Kotimainen ruoka oli vahvasti esillä myös messuilla: heinäkuussa Okrassa Oripäässä, elokuussa Herkkujen Suomessa Helsingissä ja marraskuussa Elmassa Helsingissä, sekä tietysti paikallisten tuottajien ja yrittäjien ansiosta lukuisissa muissa tapahtumissa ympäri maata.

2012 oli osuustoiminnan vuosi

2012 oli YK:n julistama osuustoiminnan vuosi. Sitä juhlittiin tietysti maailman osuustoiminnallisimmaksi maaksi mainitussa Suomessakin.

Erityisen vahvaa Suomessa on tuottajaosuustoiminta, varsinkin, jos siihen luetaan pörssiyritykset, joiden äänivallasta osuuskunnilla on enemmistö.

Kilpailuvirastokin noteerasi osuustoiminnan ja esitti vuoden päätteeksi Valiolle 70 miljoonan euron sakkoja liian onnistuneesta toiminnasta.

HEIKKI VUORELA

KARI SALONEN

PEKKA FALI

Hernekeittoa myytiin tuottajahintaan Helsingissä vuonna 1992. Samalla periaatteella ruokaa myytiin tänä vuonna.

Hernerokkaa 1992, lihaa ja leipää 2012

Ruuan myyminen tuottajahintaan oli MTK:n eniten julkisuutta saanut tempaus vuonna 2012.

Jotakin samaa tehtiin myös 20 vuotta sitten.

Hyvä ystävä -ravintolat julkaisi maaliskuussa 1992 ulkomainoksia, joissa oli MTK:n puheenjohtajan **Heikki Haaviston** kuva ja teksti ”onneksi tämä mies ei hinnoittele meillä”.

Rikos oli harkittu: heti kun kampanjalla oli saatu julkisuutta, Hyvä ystävä vaihtoi mainokset välttääkseen syytteet luvattomasta kuvan käytöstä.

MTK:n tiedotus kävi kuitenkin vastahyökkäykseen. Parissa päivässä suoritettiin liikekannallepano: Helsingin Kolmen sepän patsaan aukiolle tuotiin soppatykki. Varsinais-Suomesta tuli maa- ja kotitalousnaisia keittämään ja jakamaan hernekeitto. Sitä myytiin tuottajahintaan.

”Jonoa oli satoja metrejä”, MTK:n silloinen tiedotuspäällikkö **Timo Kaunisto** muistaa. ”Ihmiset repivät ravintolaketjun kanta-asiakaskortteja.”

Pari vuotta myöhemmin koko ravintolaketju oli poistunut katukuvasta.

Hyvä ystävä sai mainosideansa 1980-luvun vaalikampanjoista. Silloin SAK tuki SDP:n vaalityötä mainoksilla, joissa oli piirros Heikki Haavistosta ja kysymys, kuka syö pöydästäsi.

Kun Haavisto sitten meni seuraavaan tapaamiseen, jossa oli SAK:n väkeä, hän otti omat eväät mukaan.

Idea hernerokan myymisestä tuottajahintaan syntyi Kauniston mukaan keskusteluissa **Paavo Myllymäen** kanssa.

Vuoden 2012 tempaus alkoi puolestaan muhia kolmen MTK-liiton toiminnanjohtajan – **Markku Pärssisen**, **Visa Merikosken** ja Paavo Myllymäen – vierailulla MTK:n järjestöjohtajan **Matti Voutilaisen** mökillä. Alkusysäys oli Pärssisen näkemä uni, jossa tempausta jo toteutettiin.

HEIKKI VUORELA

Pörssillä varsin hyvä vuosi

Helsingin pörssin sijoittajille kuluneesta vuodesta on tullut varsin hyvä. Pörssikurssit olivat perjantaina iltapäivällä 8,3 prosenttia korkeammalla kuin viime vuoden lopussa.

Lihataloista Atria pärjäsi HKScania paremmin, sillä sen osakkeen arvo on 4,4 prosenttia korkeammalla kuin vuoden alussa. Osakkeen kurssi oli perjantaina iltapäivällä 6,2 euroa.

HK Scan sen sijaan sukelsi pörssissä, sillä takkiin tuli 36,2 prosenttia vuoden alusta. Osakkeen arvo oli 3,6 euroa.

Saga Fursin alkuvuosi oli tasaista, mutta nousu alkoi syyskuussa. Lopulta nousua oli 62,5 prosenttia vuoden alkuun verrattuna. Osakkeen kurssi oli 26,70 euroa.

Metsäyhtiöistä ylivoimainen pörssivoittaja oli Metsä Board. Kurssinousu vuoden alusta oli 65,4 prosenttia. Toiseksi ylsi Stora Enso 13 prosentilla, ja UPM-Kymmenekin nousi 3,5 prosenttia.

Maailmalla vielä paremmin

Vuosi 2012 mentiin pörssissä vanhojen yritysten voimalla. Vuoden aikana vain hopeakaivosyhtiö Sotkamo Silver ja tietotekniikkayritys Siili listautuivat pörssiin.

Yrittämässä kävi myös tuulivoimayritys Ilmatar. Se kuitenkin luopui, sillä osake ei käynyt kaupaksi.

Pörssiyrityksistä suurin hässäkkä käytiin kaivosyhtiö Talvivaaran ympärillä. Kipsisakkaaltaan vuoto loka–marraskuussa laski kurssia, mutta mitään suurta romahdusta ei tullut.

Talvivaaran osakkeen suurin lasku nähtiin jo alkuvuonna. Tammikuun puolivälin ja toukokuun lopun välillä arvo laski 4,5 eurosta 1,6 euroon.

Vuoden lopussa osakkeen arvo oli 1,2 euroa, 50 prosenttia vuoden alkua alempi.

Maailmalla meni vielä Suomea paremmin.

Ensimmäisenä kaupankäynnin lopettanut Tokion pörssi kirjasi vuoden kurssinousuksi aamulla 23 prosenttia.

FTSEurofirst 300 -indeksi on noussut vuodessa lähes 14 prosenttia ja Frankfurtin pörssin DAX-indeksi lähes 30 prosenttia.

New Yorkin pörssi on myös yltänyt kaksinumeroiseen kurssinousuun. S&P 500 -indeksi on noussut vuoden mittaan vajaat 13 prosenttia. Nasdaq 100 -indeksi on kohonnut lähes 16 prosenttia.

AIMO VAINIO

Helsingin pörssin yleisindeksi 2012

TEHTÄVÄ EU:SSA
MEP Sari Essayah
Hyvää uutta vuotta 2013!
Lue työstäni Euroopan parlamentissa essayah.fi ja tilaa MeppiViesti.
Seuraa EPP-ryhmää Twitterissä, Facebookissa ja osoitteessa www.eppgroup.eu
Kristillisdemokraatit ARVOISTASI POLITIIKKAA.
EPP-ryhmä Euroopan parlamentissa

Hakukäsittely nopeutui loppuvuodesta Melassa

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa onnistuttiin loppuvuonna normalisoimaan hakemusten käsittelyaikoja. Ongelmia puurrettiin melkein koko vuosi.

Johtaja **Antti Huhtamäki** Melasta on selvästi helpottunut mies. Ongelmat olivat pahimmat tapaturmahakemusten käsittelyssä. ”Olemme niissä vielä viikon jäljessä vuoden takaisesta.”

Päätöstä luvataan alle kuukaudessa

Melassa siirryttiin sähköiseen asianhallintaan ennen joulua vuosi sitten. Uudistus meni sovellusten sekamelskaksi. Päävika löytyi vasta syksyllä.

Myel-vakuutettujen paperihakemukset ja liitteet skannataan Melan tietojärjestelmiin. Työaikaa kului, ennen kuin käsittelijät saivat ne esiin.

”Viruksentorjuntaohjelmat putsasivat tiedostoja uudelleen ja uudelleen.”

Tapaturma-asioissa päätös tehdään nyt keskimäärin 39 päivässä. Vuoden 2011 marraskuussa päätös saatiin 31 päivässä.

Huonoin tilanne oli elokuussa. Silloin hakemus viipyi kaksi ja puoli kuukautta, 82 päivää.

Huhtamäki uskoo käsittelyn nopeutuvan lähikuukausina, jollei uusia pulmia tule.

Osa ongelmista on edelleen ratkaisematta.

Huhtamäen mukaan tapaturmahakemuksissa pitäisi päästä alle kuukauden, mutta alkuvuonna se ei vielä onnistu. Sovellus vaihdetaan lopputalvesta.

”Ensi vuonna tavoittelemme enintään yhden kuukauden käsittelyaikoja.”

Hakemuspino pieneni pikkuisen

Tapaturma-asioiden hakemusjono lyheni sadalla. Marraskuussa vuosi sitten se oli 1 300 hakemusta, elokuussa 2 000 ja nyt 1 200 hakemusta.

Yhteensä hakemuksia on Melassa 4 200.

Vakuutushakemuksia on nyt ratkaisematta noin tuhat, samoin kuin vuosi sitten marraskuussa.

Työkyvyttömyyseläkkeestä päätöstä jonotti 1 450 hakemusta marraskuun lopussa, kun vuosi sitten ratkaisematta oli 1 500 hakemusta.

Huhtamäki myöntää, että eläkkeiden käsittelyajat ovat kohtuuttoman pitkiä. Marraskuun lopussa käsittely kesti keskimäärin 110 päivää eli 3,5 kuukautta.

Tilastoa rumentaa osin, että Melassa odotettiin uusia indeksilukuja ja niiden tuomia korotuksia eläkkeisiin ensi vuonna.

Osa eläkeläisistä palasi työelämään ja ansaitsi lisää eläkettä. Heidät siirrettiin suosiolla jonossa, sillä toimeentuloon muutama euro ei vaikuta.

Huhtamäki kiittää Melan väkeä pitkistä työpäivistä. Lisää ihmisiä palkattiin. Työtä järjesteltiin uusiksi talon sisällä.

Tapaturmayksikkö urakoi marraskuussa kaksinkertaisen määrän päätöksiä normaaliin tahtiin verrattuna. Tulospalkkiot innostivat työntekoa.

JUHANI VIITALA